

Branschöverenskommelse avseende skydd mot skada genom ras

Enligt Arbetsmiljöverkets författningssamling *Skydd mot skada genom ras AFS 1981:15* ska skyddsanordning mot ras vara dimensionerat för den belastning den kan antas bli utsatt för. De rasskydd som används vid gravgrävning är sådan skyddsutrustning.

Vid en arbetsmiljöinspektion på Örebro kyrkogårdsförvaltning förelades förvaltningen att göra en uträkning att den stämp som användes garanterar att det inte föreligger någon rasrisk om personal är tvungen att gå ner i graven.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation uppdrog åt Sweco att ta fram en geoteknisk beräkning över vilka jordtryck ett rasskydd kan utsättas för beroende på jordtyp, gravdjup, grundvattennivå och grävmaskin samt jordlåda intill graven. Örebro kyrkogårdsförvaltning och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation kallade därefter företrädare för kyrkogårdar och för rasskyddstillverkare för att enas om gränsvärden och regler för säkra rasskydd. I gruppen ingick förutom Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Örebro kyrkogårdsförvaltning även Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund, Föreningen Sveriges Kyrkogårdschefer, Stockholms kyrkogårdsförvaltning och Orax. Orax lät SP Sveriges tekniska forskningsinstitut testa deras befintliga rasskydd. Med båda rapporterna som underlag fattade gruppen följande beslut:

Branschöverenskommelsen om gränsvärden och regler för rasskydd

1. Beslut om gränsvärden för rasskydd

Mötet beslutade att rasskyddet för 2,5 meter djupa gravar ska klara 25 kiloPascal (motsvarar 2,5 ton/kvadratmeter), för 2,0 meter djupa gravar 16 kPa samt för 1,5 meter djupa gravar 12 kPa i enlighet med Swecos rapport för lös lera utan jordlåda och utan grundvatten.

2. Beslut om regler för rasskydd vid gravgrävning

Följande branschöverenskommelser för rasskydd vid gravgrävning fattades:

- Rasskydd skall alltid användas vid kistgravgrävning

- Jordlåda ska endast användas om den står på tryckutjämnande körplatta och rasskyddet klarar 33 kPa för 2,5 m djupa gravar, 25 kPa för 2 m djupa gravar och 17 kPa för 1,5 m djupa gravar
- Eventuell släpvagn som skall köra bort jord skall ha sina hjulaxlar placerade på ett avstånd om minst 1-1,5 (beroende på lastvolym) x schaktdjupet från graven. Detsamma gäller även för centrumplaceringen av jordhög.
- Grävare skall alltid stå vid kortändan
- Vid förekomst av grundvatten i graven får ingen gå ned i graven om man inte genomfört en särskilt riskbedömning med hänvisning till Swecos rapport
- En särskilt riskbedömning bör även göras vid problem med ytvatten i kombination med besvärlig jordmån t ex siltjord och liknande med hänvisning till Swecos rapport
- Tillverkare och återförsäljare av rasskydd ska ange vilket tryck rasskyddet är dimensionerat för
- Instruktioner om säkert handhavande skall finnas från alla leverantörer/tillverkare av rasskydd och dessa skall följas.

I referensgruppen för rasskydd har följande deltagit:

Johan Arvidsson	Visby kyrkogårdsförvaltning
Torleif Örn	Örebro kyrkogårdsförvaltning
Maria Gustavsson	Örebro kyrkogårdsförvaltning
Pär Vestin	Stockholms kyrkogårdsförvaltning
Ronny Holm	Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund
Thomas Skogholm	AB Orax
Stefan Johansson	AB Orax
Staffan Lundstedt	Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation